

Rakennus- ja
ympäristölautakunta
Kunnanhallitus

§ 53

23.09.2020

§ 101

21.10.2020

LAUSUNTO: POHJAVESIALUEIDEN UUDELLEENLUOKITUS

Rakltk 23.09.2020 § 53

Valmistelija toimistosihiteeri Eija Aksela

Etelä-Pohjanmaan, Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan pohjavesialueet luokitellaan ja rajataan uudelleen. Pohjavesialueiden luokittelusta ja rajauksesta sekä pohjavesialueiden suojelusuunnitelmista säädetään vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain uudessa luvussa 2a. Uuden lainsäädännön myötä kaikkia Suomen pohjavesialueita tarkastellaan niiden suojelutarpeen ja vedenhankintakäyttöön soveltuvuuden kannalta ympäristöministeriön laatiman oppaan mukaan kuin ne määriteltäisiin ensimmäisen kerran. Samalla tarkastellaan pohjavesialueilla esiintyviä pohjavesistä riippuvaisia ekosysteemejä. Pohjavesien suojelun parantamisen lisäksi tavoitteena on myös parantaa pohjavesialueella toimivien henkilöiden oikeusturvaa säätämällä osallistumismahdollisuudesta ja tiedottamisesta pohjavesialueiden luokitusta valmisteltaessa. Lain mukaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) luokittelee pohjavesialueet seuraavasti:

– **1-luokkaan** vedenhankintaa varten tärkeän pohjavesialueen, jonka vettä käytetään tai jota on tarkoitus käyttää yhdyskunnan vedenhankintaan tai talousvetenä enemmän kuin keskimäärin 10 kuutiometriä vuorokaudessa tai yli viidenkymmenen ihmisen tarpeisiin;

– **2-luokkaan** muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen, joka pohjaveden antoisuuden ja muiden ominaisuuksiensa perusteella soveltuu 1. kohdassa tarkoitettuun käyttöön, ja

– **E-luokkaan** pohjavesialueen, jonka pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus muistuttaa, että pohjavesialueiden luokituksella (1-, 2- ja E-luokalla) on informatiivinen arvo, koska pohjavettä ja kyseessä olevia ekosysteemejä suojeleva lainsäädäntö on voimassa luokiteltujen pohjavesialueiden ulkopuolellakin.

Halsuan pohjavesialueiden luokitus- ja rajausmuutosehdotuksia koskevat aineistot ovat nähtävillä 9.11.2020 saakka. Yleisen kuulemisen lisäksi tiedotetaan erikseen niitä maanomistajia, joiden kiinteistölle pohjavesialueen ehdotetaan laajenevan.

ELY-keskukselle on mahdollista esittää lisätietoa, joka on pohjavesi-

alueiden luokitusten ja rajausten kannalta olennaista. ELY-keskus korostaa, että pohjavesialueita luokitellaan ja rajataan ainoastaan hydrogeologisen tiedon ja vedenhankinnan perusteella. Tietoja voidaan lähettää Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen

Nähtävillä olon jälkeen ELY-keskus kokoaa lausunnoista ja yleisöltä saadun palautteen ja antaa palautteisiin vastineet. Kuulemispalautteessa esitetyn *uuden hydrogeologisen tai muun merkittävän tiedon* (esim. vedenotto) perusteella voidaan tehdä tarvittaessa muutoksia pohjavesialueiden luokituksiin ja rajauksiin. Tämän jälkeen ELY-keskus ilmoittaa vielä erikseen pohjavesialueiden tietojen merkitsemisestä valtakunnalliseen ympäristönsuojelun tietojärjestelmään/pohjavesialuepaikkatietokantaan, jolloin uudet luokitukset ja rajaukset astuvat voimaan.

ELY-keskus ei tee pohjavesialueiden rajauksesta tai luokituksista oikeusvaikutteista hallintopäätöstä, eikä rajauksiin ja luokituksiin näin ollen liity valitusoikeutta. Kyseessä on luonnontieteellisen tiedon merkitseminen tietojärjestelmään. Kuulemisessa ei siten ole kyse asianomaisten subjektiivisesta oikeudesta vaikuttaa itseään koskevan asian käsittelyyn, vaan yleisestä ympäristötiedon tuottamista koskevasta yleisölle tiedottamisesta.

Halsualle ehdotettavia muutoksia ovat Isoharju A:n ja Isoharju B:n yhdistäminen Isoharjuksi ja rajausmuutoksia mm. niin, että keskusta ns. Meijerin sillalle saakka kuuluu pohjavesialueeseen. Kanalassa rajausmuutos. Kannistossa ei muutoksia. Liedeksessä rajausmuutos. Ylikylä A muuttuu Ylikyläksi, rajausmuutos. Ylikylä B muuttuu Sirkkasenkankaaksi, rajausmuutos. Uusia pohjavesialueita Kalettomanharju ja Isoneva. Aineisto löytyy Halsuan kunnan verkkosivuilta.

Halsuan kunnanhallitukselle on tullut lausuntopyyntö muutoksista ja kunnalla on myös kiinteistöjä Isoharjun ja Kalettomanharjun uusilla pohjavesialueilla.

Vt. raktark:

Merkitään ehdotetut pohjavesialueiden muutokset tiedoksi.

Päätös:

Merkittiin ehdotetut pohjavesialueiden muutokset tiedoksi, mutta rajauslinjauksiin toivotaan tarkennusta todellisen pohjavesitilanteen mukaisesti, eikä vain suorilla linjoilla. Kunnassa olevalle asutukselle tai elinkeinoille ei pitäisi aiheutua kohtuutonta haittaa uusista rajauksista.

Arvio kuntastrategian toteutumisen kannalta: neutraali

Halsuan kunnan kannalta katsottuna on hyvä, että alueella on riittävästi pohjavettä saatavana. Lisäksi pohjavedenottamoalueet jakautuvat hyvin kylittäin. Antoisuudet riittävät hyvin kunnan asukkaiden ja elinkeinoelämän tarpeisiin.

Pohjavesialueen laajentuminen GTK:n tekemän tutkimuksen perusteella Isoharjun osalta on ollut kunnan tiedossa. Muiden uusien pohjavesialuiden osalta tieto on tullut vasta tämän syksyn aikana. Kalettomanharjun ja Isonen pohjavesialueiden osalta antoisuudet ovat hyviä. Kalettomanharjun osalta vedenlaatuakin on hyvä ja mahdollistaa pohjaveden ottamisen talousvedeksi.

Halsuan Vesi Oy:llä on vedenottamo Kannistossa. Sitä ei ole käytetty enää moneen vuoteen eikä sillä ole merkitystä edes varavedenottamona. Viimeisimmän vedenoton yhteydessä vedenlaadussa oli puutteita. Antoisuudeltaan ko. alue ei täytä pohjavesialueen kriteerejä. Pohjavesialueen poistamista on esitetty useilta eri tahoilta. Vesilaitos poistaa vedenottamon käytöstä.

Kjoht:

Kunnanjohtaja esittää, että lausuntonaan ELY:lle pohjavesialueluokituksen muutosten osalta esitetään seuraavaa:

Pohjavesialueiden rajojen merkintä tulisi tehdä geologisilla perusteilla, kuten on tehty pohjaveden muodostumisalueidenkin osalta. Tätä puoltaa se, että rajamerkinnoilla on oikeudellisia merkityksiä ja ne vaikuttavat kuntalaisten toimintaan.

Kanniston pohjavesialue tulee poistaa. Siellä oleva kunnan vesilaitoksen vedenottamo puretaan. Antoisuudeltaan alue ei täytä pohjavesialueen kriteerejä.

Päätös:

Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.